

BufferBoeren

BufferBoeren:

Samenwerken aan een betere waterbeschikbaarheid

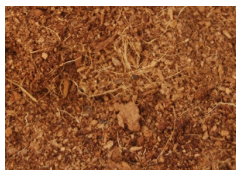
1. Project Bufferboeren genoemd als Stervoorbeeld in 'Strategienota zoetwatervoorziening hoge zandgronden'

In de nota 'Zoetwatervoorziening hoge zandgronden' wordt het project Bufferboeren genoemd als een uitstekend voorbeeld waarin agrariërs samen uittesten welke maatregelen helpen om minder afhankelijk te zijn van wateraanvoer en beregening en hoe de agrariërs het gebruik van meststoffen kunnen optimaliseren.

[lees meer](#)

2. Onderzocht: Organische stof uit zaagsel of kokos

Water wordt in de grond vastgehouden in de kleine poriën. Des te meer organische stof een bodem bevat, des te meer kleine poriën waarin vocht kan worden vastgehouden. Ook kwaliteit van organische stof speelt hierin. In het project hebben we gekeken wat het effect is van zaagsel en kokos in de ligboxen van een melkveebedrijf op het vochthoudend vermogen van de bodem als het via de mest op het land komt.

[lees meer](#)

3. Onderzocht: Geen 'pendelende regenwormen' gevonden in Loosbroek

De groep van pendelende regenwormen zijn uniek: ze stimuleren namelijk de beworteling naar diepere grondlagen en waterinfiltratie. In 2012 is een onderzoek gestart naar de aanwezigheid van pendelende regenwormen onder grasland en de "best practices" voor behoud en stimulering van deze groep wormen.

[lees meer](#)

4. Onderzocht: Groenbemesters voor Niet-Kerende Grondbewerking

Eén van de conclusies van de vergelijking van Niet-Kerende Grondbewerking (NKG) met ploegen in de maisteelt is dat een groenbemester in het systeem van NKG nog belangrijker is. Bij 3 deelnemers van het project Bufferboeren hebben we in 2012 de onderzaai en nazaai van verschillende groenbemesters vergeleken op verschillende oogsttijdstippen. [lees meer](#)

[1. Project Bufferboeren genoemd als Stervoorbeeld in 'Strategienota zoetwatervoorziening hoge zandgronden'](#)

In de 'Strategienota zoetwatervoorziening hoge zandgronden' voor Zuid- en Oost-Nederland is de centrale vraag: Wat moeten we doen om in 2050 optimaal toegerust/voorbereid te zijn op het veranderende, drogere klimaat in Nederland? In die nota wordt het project Bufferboeren genoemd als een uitstekend voorbeeld waarin agrariërs samen uittesten welke maatregelen helpen om minder afhankelijk te

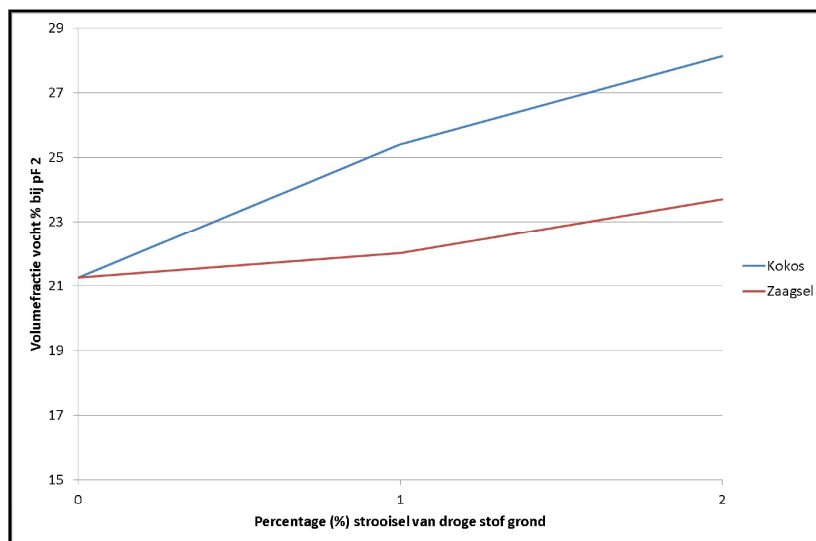
zijn van wateraanvoer en beregening en hoe de agrariërs het gebruik van meststoffen kunnen optimaliseren. Juist de relatie tussen bodemmaatregelen, gewaskeuze, teeltmaatregelen en hydrologische maatregelen maakt het project interessant. In 2013 is het de kunst om de effecten van de verschillende maatregelen goed in kaart te brengen, zodat ook andere boeren en tuinders in zuid en oost Nederland daarmee hun voordeel kunnen doen.

[terug](#)

2. Onderzocht: Organische stof uit zaagsel of kokos

Water wordt in de grond vastgehouden in de kleine poriën. Des te meer organische stof een bodem bevat, des te meer kleine poriën waarin vocht kan worden vastgehouden. Als vuistregel voor het berekenen van het vochtbindend vermogen worden hoeveelheden van 1 tot 8 liter water per kg organische stof aangehouden. Omgerekend voor de laag van 0 tot 10 cm zou dit zijn 1,3 tot 10,6 mm extra water vasthouden per % organische stof. Deze cijfers geven al aan dat de variatie groot is. Reden om in het project Bufferboeren te onderzoeken wat het effect is van organische stof van verschillende oorsprong op het vochtbindend vermogen. Hiervoor hebben we gekeken wat het verschil is als een melkveehouder in zijn ligboxen jaar in jaar uit zaagsel of kokos gebruikt en, wat dat uiteindelijk betekent voor het vochtbindend vermogen van zijn grond. Kokos is een product dat o.a. in de substraatteelt wordt gebruikt vanwege het hoog waterabsorberend vermogen.

In het figuur is duidelijk te zien dat het vochtpercentage in de bodem sterker toeneemt bij gebruik van kokos dan bij zaagsel.

[terug](#)

3. Onderzocht: Geen 'pendelende regenwormen' gevonden in Loosbroek

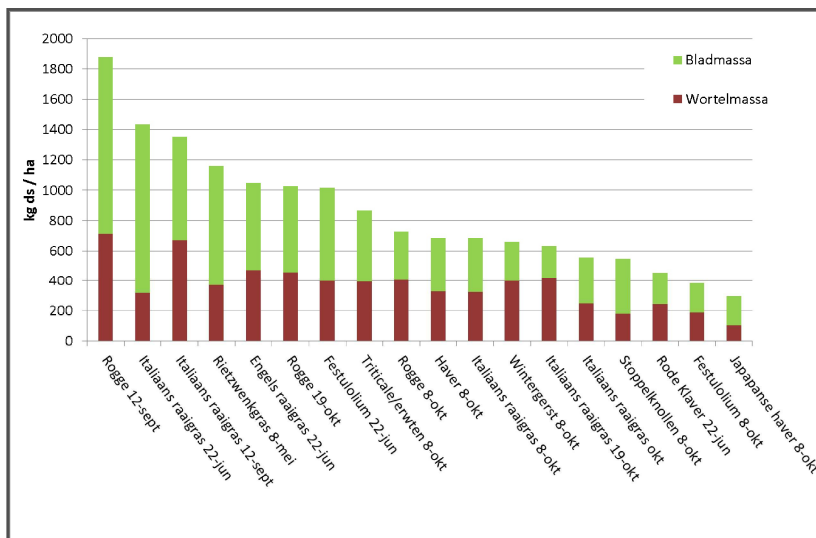
De groep van pendelende regenwormen zijn uniek: ze stimuleren de beworteling naar diepere grondlagen en waterinfiltratie. Veranderende klimaatomstandigheden maken dit nog belangrijker. In 2012 is een onderzoek gestart naar de aanwezigheid van pendelende regenwormen onder grasland en de "best practices" voor behoud en stimulering van deze groep wormen. Gemiddeld komen op bijna een kwart van de Nederlandse melkveebedrijven pendelaars voor. In het project Bufferboeren zijn op een vijftal melkveebedrijven metingen gedaan naar regenwormen, maar kwamen geen 'pendelende regenwormen' voor. Er wordt nu onderzocht of deze groep van wormen mogelijk geïntroduceerd kan worden op percelen waar deze niet aanwezig is. [Lees het artikel uit V-vocus](#)

[terug](#)

4. Onderzocht: Groenbemesters voor Niet-Kerende Grondbewerking

In het project Bufferboeren vergelijken zes veehouders al 2 jaar een Niet-Kerende Grondbewerking (NKG) met ploegen in de maisteelt. Eén van de conclusies is dat een groenbemester als bodemverbeteraar in het systeem van NKG nog belangrijker is dan bij ploegen. Dat geldt niet alleen voor het organische stofgehalte, maar ook voor de verbetering van de bodemstructuur. De groenbemester moet na de oogst van de snijmais de bodem snel bedekken en bewortelen. In het onderzoek hebben we in 2012 de onderzaai en nazaai van verschillende groenbemesters vergeleken op verschillende oogsttijdstippen. Bij onderzaai hebben we bijvoorbeeld gewerkt met rietzwenkgras net na de inzaai van mais. Bij nazaai hebben we onder andere gewerkt met zomergranen voor een snelle bedekking. Vroege oogst en snelle inzaai van rogge leveren de meeste biomassa op, zoals blijkt uit de [grafiek](#) hieronder.

Bij de evaluatie met de deelnemers kwam de onderzaai van Italiaans raaigras toch als beste uit de bus. Mogelijk verhoogt dit gewas zelfs iets de draagkracht van de bodem bij de oogst. Minpunt van Italiaans raaigras blijft het afdoden in het voorjaar. Dit gaat met een lichte grondbewerking niet lukken en vereist bij een NKG dan toch vaak een bespuiting.

[terug](#)

Colofon

Aan deze nieuwsbrief werkten mee: Frans Verwer en Johan Elshof, ZLTO en Nick van Eekeren en Rutger Amons, Louis Bolk Instituut. Voor meer informatie: lees de [folder Bufferboeren](#).

[terug](#)

[doorsturen](#)

Copyright © 2013
 ZLTO
 Ondenwijsboulevard 225
 5223 DE 's-Hertogenbosch
 Postbus 100
 5201 AC 's-Hertogenbosch
 tel: 073 217 30 00

[update subscription preferences](#)